

- Hvordan minske sosiale helseforskjeller og forbedre livsvilkår
  - gjennom planlegging

OSLO

SKI

NESODDEN

1 km

Med forbehold om feil i kartgrunnet

Oppegård
kommune

Oppegård kommune

37 km²

25 000 innbyggere

Urbanisering

Fortetting langs Jernbanen

Befolkningen har generelt
høy utdanning og god
inntekt

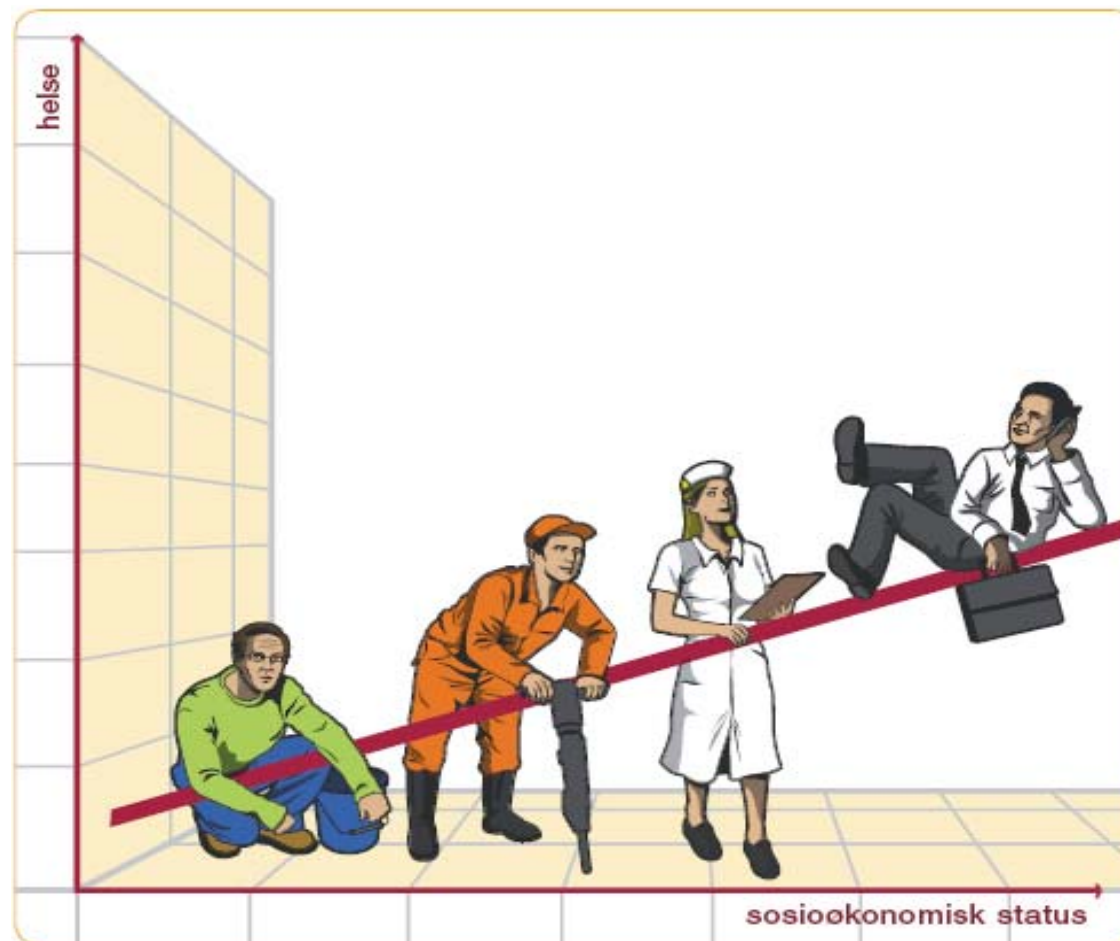
Sosial ulikhet i helse

Livsstil som bidrar til god helse	God selvopplevd helse	Menn	Kvinner	
	- Grunnskole - Høyere utdanning	55 % 87%	67 % 84 %	
	Fysisk aktivt i fritiden			
	- Grunnskole - Høyere utdanning	64% 80%	73 % 82 %	
	Kosthold			
	- Grunnskole - Høyere utdanning	13 % 25 %	37 % 43 %	
	Daglig røyking			
	- Grunnskole - Høyere utdanning	26% 11%	19 % 9 %	
	Hyppig høyt alkohol inntak			
	- Grunnskole - Høyere utdanning	24% 34%	13 % 13 %	

Oppegård
kommune

Sosial ulikhet i helse

Folkehelsearbeid

- Folkehelse loven – kommunen har fått et helhetlig ansvar
- Folkehelsearbeid er en samfunnsoppgave
  - befolkningsrettet, populasjonsnivå fremfor individnivå)
  - "Helse i alt vi gjør"
- Universelle og spesielle tiltak
  - iverksette tiltak knyttet til oppvekst- og levekårsforhold (bolig, utdanning, arbeid og inntekt, fysiske og sosiale miljøer, fysisk aktivitet, ernæring, skader og ulykker, tobakksbruk og alkohol- og annen rusmiddelbruk).
  - gi informasjon, råd og veiledning til enkelte/befolkningen
- Utjevne sosiale helseforskjeller

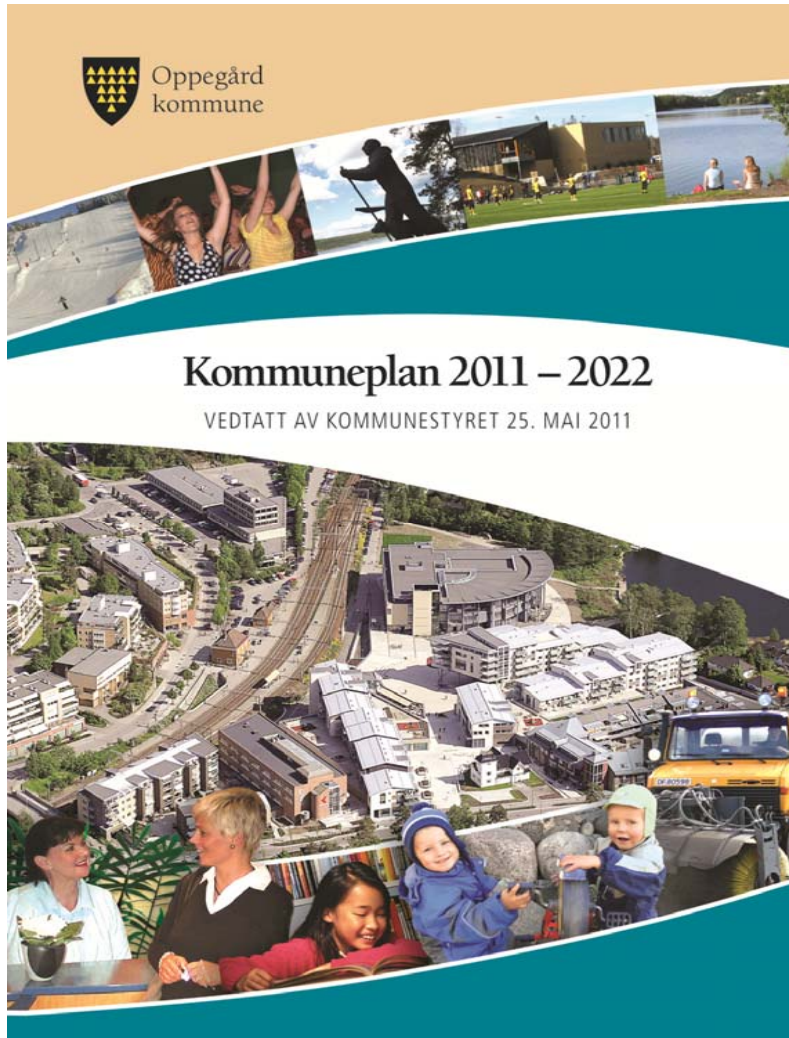

- Oversikt over helsetilstanden gir kunnskap om helsetilstanden i befolkningen – beslutningsgrunnlag for hvor det bør satses.
- I Oppegård:
  1. Sosial ulikhet på dagsorden i hele kommunen
  2. Oppvekst, utdanning og arbeidsliv
    - frafall i videregående skole
    - utdanning øker valgmulighetene (få jobber for ukvalifiserte)
    - læring gir mestring
    - satse på barn og unge – kommunen når alle
    - ”en god barndom varer livet ut”
    - nærvær i skolen

- Kommunal planstrategi
- Kommuneplanens samfunnsdel
- Årlige handlingsprogram
- Virksomhetsplaner
- Kommuneplanens arealdel
- Reguleringsplaner
- Byggesak

Gjennomgående fokusområder

**Folkehelse,
miljø og
samfunn**

**Brukere av
kommunale
tjenester**

Økonomi

Medarbeidere

Føringer for boligpolitikken

- Bomiljøet skal være helsefremmende, virke sosialt inkluderende og ha god estetisk utforming. Når nye boligprosjekter vurderes, vil kommunen legge vekt på .

Omgivelsene

- innpasning i terrenget og tilpasning til lokale klimaforhold
- samspill med eksisterende bebyggelse (høyder, form, avstand og farge)
- trafiksikker ferdsel inn og ut av boligområdet

Boligområdet

- trafiksikkerhet med bilfrie soner internt
- felles uteoppholdsarealer og lekeplasser som er gunstig plassert, har god kvalitet, og som egner seg til bruk hele året.
- bevaring av "hundremeterskoger", snarveier og områder som brukes av barn
- bevaring av biologisk mangfold og kulturminner
- felles løsninger for parkering
- miljøriktig energiforsyning og avfallshåndtering
- holdbarhet i bygg og utearealer med hensyn til miljø, materialbruk og estetikk
- gode møteplasser for alle aldersgrupper
- utforming som skaper trygghet

Områderegulering Myrvoll - Ekornrud

Egen visjon

Området skal utvikles slik at det blir enkelt å

- Møte andre mennesker
  - La bilen stå
  - Leve sunt og miljøvennlig
  - Handle lokalt
  - Opplive natur
-
- Visjonen konkretiseres gjennom et kvalitetsprogram
- vurderingsgrunnlag for beslutninger gjennom
prosjekterings og byggefase

Tiltak innen fysisk planlegging

- Østfoldhelse og Sunne kommuner
  1. Areal og transport
  2. Miljø og energi
  3. Verdiskapning

1. Arealplanlegging

Stikkord: Hverdagsomgivelsene som ressurs

- Stedsutvikling og -kvalitet, estetikk, identitet og tilhørighet
  - Hva skaper positive effekter og økt stolthet av eget lokalsamfunn
  - Identitet og tilhørighet er viktige faktorer i befolkningens sosiale kapital
- Gode bomiljøer, variasjon i boligmassen, universell utforming
  - føringer i boligkapittel i kommuneplanen

1. Areal og transport

Stikkord: Helsefremmende areal- og byplanlegging

Nærhet til sentrale funksjoner

- Legge større vekt på at folk kan bevege seg til fots eller sykkel
  - trygt og effektivt gang- og sykkelvegnett
  - barn og unge kan gå eller sykle til skolen
- Gjør det lett å la bilen stå !
- Trafikksikkerhet

1. Areal og transport

- Nærhet til kvaliteter som
  - ivaretar behovet for stillhet og ro, friluftsliv, rekreasjon, naturopplevelser,
  - gir tilgang til kultur og muligheter for et sosialt liv
- Tilgang på fellesarealer
  - som er tilgjengelig for alle,
  - er tilpasset ulike formål, også uorganiserte aktiviteter
- Tilgang til naturlekeplasser nær boområder, aktivitetsparker
- Lage oversikt over turveier/friområder, fiskeplasser, kulturminner (skilting, kart, turhefte, "Til fots i Oppegård")

2. Miljø og energi

- Kollektivtransport styrkes, særlig i utsatte boområder
- Sikre grønnstruktur, gang- og sykkelveier, møteplasser
- Utearealer ved barnehager og skoler, tilpasset ulike barne- og ungdomsgruppers behov
- Klimahensyn og klimatilpasninger
- Støy og støvplager
  - støy og luftkvalitetsmålinger som grunnlag for planlegging
  - hvilke områder skal prioriteres for tiltak?

3. Verdiskapning

- Legge til rette for arbeidsplasser i nærmiljø - motvirke pendling
- Flere arbeidsplasser i områder med leverkårsutfordringer
  - hvor legger vi utdanningsinstitusjoner?
  - hvor legges flaggskipene (museer, kulturhus, store bedrifter)?
  - hvordan legge til rette for ulike typer næring
  - stimulere til sosialt entreprenørskap
- Bruk av stedsanalyser som hjelpemiddel for å utvikle lokalsamfunnet

Hvordan minske sosialhelseforskjeller og forbedre livsvilkår?

- Generelt fokus på helsefremmende areal- og byplanlegging
  - som bidrar til å sikre befolkningens velvære, og unngå at enkelte boområder blir overbelastet med uheldige miljøfaktorer
- Gjøre de samme tingene, men gjøre det litt annerledes, og vurdere hvem vi når med tiltakene
- Våge å sette seg ambisiøse mål
  - og verktøy for å konkretisere og følge opp
- Belyse ulike konsekvenser for ulike grupper
- Medvirkning fra ulike grupper
  - hvordan ivareta mangfold?

